

muntur, et praecepto satisfaciunt in qualibet ecclesia loci ubi commorantur.

305. SS. Viaticum ministrare munus parochorum est, qui et vicariis illud delegare possunt. Extra casum necessitatis, sine parochi aut Ordinarii licentia nulli alio sacerdoti illud ministrare licet.

306. SS. Viatico muniantur etiam pueri qui nondum primam communionem perceperunt, dummodo coelestem cibum a terreno discernere queant, et rite disponantur. Neminerint etiam parochi SS. Viaticum minime denegari posse carcere aegrotantibus, ad mortem damnatis, nec infirmis rure degentibus.

307. Cavendum autem in primis est, ne SS. Viaticum ad indignos deferatur, quales sunt: publici usurarii, concubinari, notorie criminosi, nominatim excommunicati aut denunciati, nisi sese prius sacra confessione purgaverint, et publicae offensionis, prout de iure, satisfecerint.

308. Qui divinam Eucharistiam ad aegrotos deferunt, summa reverentia iter percurrant, pyxidem utraque manu teneant et psalmos recitent.

309. Deferantur insuper plures particulae consecratae in parvo ciborio, proprio operculo defenso, tum ut aegroto, Eucharistia iam refecto, SSmo Sacramento benedici possit, atque illud comitantes indulgentiarum a Summis Pontificibus concessarum participes fiant, tum ut ipse sacerdos facilius evitare possit difficultates, si forsitan sacra communio deneganda esset infirmo. Quod si ob difficultatem aut longitudinem itineris, vel quia ea qua decet veneratione sacramentum ad ecclesiam commode reportari non potest, tot particulae deferantur quot infirmis administrandae erunt.

310. Parochi tempestive fideles moneant, de prae-

cepto suscipiendi SS. Eucharistiam, omnes in periculo mortis constitutos obstringente, ut ad extremum agone aeternae vitae pane roborentur; et vigilantissime curent, ut fideles aegre decumbentes, hoc viatico opportune reficiantur, ne illos tanto bono parochi incuria privatos decedere contingat.

311. Praecipit haec synodus, ut parochi, tum in concionibus, tum privatim, frequenter moneant tam medicos quam parentes aliosque aegrotis proxime coniunctos ceterosque infirmorum curam habentes, eorum conscientiam onerando, ut infirmos vita periclitantes opportune iubeant ad mortem disponi. Coniuncti igitur et familiares cum viderint aliquem in mortis periculo constitutum, etiam absque iussione medici, ad suam paroeciam adeant, auxilia spiritualia pro infirmo demandantes. Hoc ipsum per charitatem facere in Domino hortamur eos omnes qui noverint infirmi periculum et assistentium incuriam.

312. Iustitiae ministri sub gravissimo peccato tenentur tempus concedere reis morti damnatis ad sua peccata confitenda et sacram Eucharistiam suscipiendam.

CAPUT V.

De Poenitentia.

313. Sacerdotes iurisdictione carentes et absque licentia Ordinarii, nequeunt valide a peccatis absolvere, nisi in articulo mortis.

314. Sacerdos in ecclesia confessiones audiat, excepta rationabili causa, quae, cum inciderit, studeat tamen id decenti ac patenti loco praestare.

315. Confessarii audire non debent mulierum confessiones post crepusculum vespertinum et ante auro-

ram, excepta necessitatis causa et de consensu Ordinarii.

316. Habeantur in ecclesia sedes ad confessiones excipiendas patenti, conspicuo et apto loco positae, crate perforatae et tenui velamine coopertae, inter poenitentem et sacerdotem. Prohibentur omnino portae et velamina in parte anteriori et superiori sedis confessionalis.

317. Talari veste, superpelliceo et stola violacei coloris ad suscipiendas in ecclesia confessiones sacerdos utatur, et inopinato casu saltem talari veste.

318. Episcopi perdiligenter curent, ut in approbandis pro munere confessario presbyteris, examinatores non sint personarum acceptores, sed cum omni prudentia, iustitia ac rectitudine procedant. Examine vero peracto, hanc facultatem nullo modo concedant, nisi iis qui scientiam, rectos mores, prudentiam et patientiam habeant atque animarum sollicitudinis indicia praebeant.

319. Cum sacerdos, uti conscientiarum iudex, scire debeat quid possit et quid non possit, dioecesanum documentum quo de iurisdictione sibi tradita constet una cum constitutione *Apostolicae Sedis* et proprii Episcopi decreta prae manibus semper habeat, ad hoc ut cunctas reservationes rite et opportune noscat. Nec minorem diligentiam ostendere tenetur in iis privilegiis ediscendis quae a Sede Apostolica Americae Latinae concessa fuerunt.

320. Ne confessarii hoc sublime ministerium in ruinam et perniciem vertant animarum, in memoriam eorum revocare volumus pontificiam constitutionem *Sacramentum poenitentiae*, editam a Benedicto XIV, cuius praescriptiones prae oculis habere debent omnes confessarii,

321. Confessarius monialium et foeminarum piarum congregationum, maturae aetatis sit oportet, probatae vitae et sufficienti scientia praeditus; versatus quoque in rebus spiritualibus, prudens, charitate et patientia eximius, et speciali licentia Episcopi instructus.

322. Gravissimi muneris sui partes non implent, immo vero, gravioris criminis reos sese faciunt confessarii, qui nulla tacti sollicitudine, poenitentes tantum audiunt, non monent, non interrogant, sed expleta criminum enumeratione, absolutionis formam illico proferunt. Poenitentes igitur omnes, paterna excipiant benignitate, ac vinum et oleum in eorum vulneribus infundant. Comites se exhibeant, iis potissime quibus, ut tam salutare sacramentum frequentent, animus addendus est, viris praecipue et iuvenibus. Attente et sedulo videant, quando et quibus differenda vel deneganda sit absolutio, ne imprudenti benignitate, crudeles evadant in eos qui in proxima graviter peccandi occasione libere et sponte versantur, eis facile, nondum dimissa occasione, absolutionem elargiendo; vel omni quo possint modo, ad odia deponenda, aut restitutiones faciendas non urgendo. Si vero aliqui non satis dispositi ad sacramentum accesserint, muneri suo pariter satisfacisse minime credant confessarii, si poenitentes huiusmodi sine absolutione dimittant. Ipsi enim eos disponere omni caelo tenentur, ne videlicet absolutione acerbe negata, animo cadant et a sacramentis abstineant. Et hanc cautelam cum viris quidem et iuvenibus sciant esse magis necessariam.

323. In sacro Poenitentiae tribunali iudex rectus confessarius sit, absque personarum acceptione, ideoque pauperes et humiles minime despiciat, nec divites tantum potentioresque huius saeculi affabiliter admittat. Pater

omnibus sese exhibeat, eos recipiendo summa mansuetudine, sufferendo patienter tarditatem eorum, imbecillitatem, inscitiam aliasque imperfectiones. Sciat condolare iis qui ignorant et errant; eos necessaria edoceat, vacillantes instruat, timidos confirmet, haerentibus et pro verecundia et metu tacentibus animum addat, nec ordinario quemquam corripiat obiurgetque, qui non antea peccata omnia exposuerit. Memoria semper retineat verba Domini nostri Iesu Christi, cuius vices gerit: *Non egent qui sani sunt medico, sed qui male habent: non veni vocare iustos, sed peccatores ad poenitentiam*¹.

324. Sacerdotes ad audiendas sacramentales confessiones approbati frequenter accedant ad sedem confessionalem, ut in hoc sacro ministerio parochis et fidelibus promptum et facile praestent auxilium. Nullus sacerdos poenitentem inauditum dimittere audeat eo quod ad alium accessit confessarium; sacerdotes enim, nulla unquam ratione, poenitentes impedire possunt, ut quotiescumque velint ad alium confessarium libere accedant.

325. Confessarius paterna benignitate poenitentem adiuvet, ut omnia peccata sua rite et integre confiteatur, remota infausta illa quorundam verecundia, qua praepediti, suadente diabolo, peccata ministro Christi declarare non audent. Si poenitens numerum et species ac circumstantias explicatu necessarias non expresserit, eum sacerdos prudenter interroget; sed caveat ne curiosis aut inutilibus interrogationibus quemquam detineat, praesertim iuniores utriusque sexus; caveat pariter ne alios de eo quod ignorant imprudenter interrogans, scandalizet, indeque peccare discant, sicque odiosa evadat confessio sacramentalis.

¹ Luc. v, 31-32.

326. Salutarem et convenientem satisfactionem iniungat, habita ratione status, conditionis, sexus et aetatis necnon dispositionis poenitentium. Videatque ne pro peccatis gravibus levissimas poenitentias imponat, ne forte peccatis quodammodo connivens, alienorum peccatorum particeps efficiatur. Id vero ante oculos habeat, ut satisfactio non sit tantum ad novae remedii vitae et infirmitatis medicamentum, sed etiam ad praeteritorum peccatorum castigationem. Rarius autem, vel serius confitentibus vel in peccata facile recidentibus, utilissimum fuerit consulere, ut saepe, puta semel in mense, vel certis solemnibus diebus, confiteantur et si rite dispositi communicent.

327. Sapientissima lege constitutum est, ut peccata in confessione ministro Christi exposita, aeterno premantur silentio. Confessarius itaque, a quacumque infractione sigilli, quae severissimis Ecclesiae poenis et ipso iure naturae condemnatur, cautissime absteineat; non solum cum aliis clericis vel laicis colloquendo, sed etiam concionando, dum vitia reprehendit, qua maxima potest sollicitudine caveat, ne locus adsit suspicandi ipsum scientia ex huiusmodi sacramenti administratione hausta abuti.

328. Parochus meminisse debet potissimas esse muneris sui partes aegrotantium curam habere. Quare cum noverit quempiam ex fidelibus suae curae commissis graviter aegrotare, non expectabit ut vocetur; sed ultro ad illum accedat, ac totus incumbat ut peccatorum suorum poeniteat, et per sacramentalem confessionem conscientiam purificet. Prudenter autem provideat, iuxta probatos auctores, ea quae ante confessionem facienda sunt cum concubinariis publicis vel occultis vel cum civiliter tantum coniugatis, cum iis qui ad restitutionem tenentur, etc.

329. Meminerint confessarii locorum ubi inveniuntur Indi hispanicae linguae ignari, quemlibet sacerdotem teneri omnino sufficienter callere sermonem, in quo confessiones excipit. Ad quod prae oculis habeant gravissima monita et decreta S. C. de Prop. Fide 17 Martii 1760; 2 Augusti 1762; 22 Iulii 1883.

330. Cum ad peccata confitenda accedat poenitens, qui constitutionem politicam apud nos vigentem, seu leges quae audiunt de *Reforma*, propter officium vel aliam quamcumque causam tueri promiserit, confessionem praecedere debet retractatio scripta, vel saltem oralis, prudenter et suaviter obtinenda, iuxta normas a probatis auctoribus traditas.

331. Confessarius, iudex rectus, libere et integre agere debet: ut igitur convenientem culparum medicinam morbis afferre possit, nulloque affectu quominus id praestet impediatur, haec Synodus severissime interdicat confabulationes cum foeminis, quae per viam spiritualem dirigit, et ne ullus confessarius quidquam a poenitente accipiat cum is ad sua peccata confitendum accedit, vel statim postquam ea confessus est, ita ut eius rei causa dari intelligatur.

332. Pueri cum ad aetatem discretionis pervenerint, praecepto confessionis tenentur. Parochi igitur summa prudentia illos instituunt, ut confiteri assuescant et eorum confessio integra sit. Absit ut propter incuriam parochorum ad sacrilegas in posterum confessiones via ipsis paretur. Nulla omittatur cura, ut animae innocentis candor in ipsis servetur, ac per vitae sanctitatem ad sanctissimam Eucharistiam suscipiendam ipsorum corda praeparentur.

333. Magnopere commendamus confessariis, ut etiam confessiones puerorum, in confessionali et ad

crates audiant; sed curet sacerdos ut poenitentes utriusque sexus separati maneant ex utroque lateri confessionalis.

334. Parochi eorumque vicarii, non tantum vocati, sed alias etiam, praesertim sabbatis et diebus qui praecipuis festivitibus antecedunt, in confessionali sedeant ad audiendas confessiones parati. Tempore vero quadragesimali, ut huius muneris partes parochi facilius adimpleant, vicarios sacerdotesque adscriptos quotidie in confessionali ad audiendas confessiones sedere frequenter admoneant.

335. Ad normam Concilii Mexicani III, lib. 5, tit. 12, § 3, declaramus quod confessarii ab Episcopo approbati, si is obierit, in eadem facultate et auctoritate remanent, donec, sede vacante, a Vicario Capitulari aut ab Episcopo successore facultas huiusmodi limitetur aut revocetur.

CAPUT VI.

De Extrema Unctione.

336. Licet a quolibet presbytero collatum valeat hoc sacramentum, nemo tamen audeat illud ministrare praeter parochum, vel alium de eius licentia. Eo impedito, aut mortis periculo instante, quilibet sacerdos illud conferre potest, immo et debet.

337. Sacerdos hoc sacramentum ministraturus superpelliceo, stolaque violacei coloris indui non omittat.

338. Unctio ad lumbos semper omittitur in foeminis et etiam in viris, qui ob infirmitatem vix aut sine periculo moveri non possunt. In viris autem, si fieri commode possit, hanc lumborum unctionem sacerdos laudabiliter faciet.

339. Antequam parochus incipiat ungere infirmum, moneat adstantes, ut pro illo orent, et ubi commodum fuerit, pro loco et tempore et adstantium numero, qualitate, septem psalmos poenitentiales cum litanis vel alias preces recitent, iuxta morem provinciae, dum Unctionis sacramentum administratur.

340. Crebris monitionibus, et publice et privatim, omnes suae curae creditos edoceant parochi, ne forte in errorem perducantur, quo plerique sentiunt sinistre de hoc sacramento, illud tamquam certum mortis nuntium existimantes. Hunc in finem, doctrinam de Extremae Unctionis natura, divina institutione ac effectibus solerter, planoque sermone exponant, fidelibusque persuadeant, ut salutare hoc aegrotantium remedium, ad illud tempus non differant, quo morbi vehementia adeo succreverit, ut omni sanitatis spe amissa, infirmus vita et sensibus carere incipit.

341. Ampullae, ubi sanctum Oleum asservatur, honesto ac tuto loco in ecclesia reponi debent; excepto casu necessitatis, iuxta decreta Sacrae Rituum Congregationis.

342. Unctiones, excepta necessitatis causa, non penicillo seu virga argentea, sed pollice fieri debent.

343. Infirmi, etiam Poenitentia mundati, Eucharistia refecti et Extrema Unctione roborati, benigno tamen pastorum auxilio egent. Meminerint ergo parochi eorumque vicarii, se ex officio teneri omnes infirmos graviter decumbentes praesertim morti proximos frequenter visitare. Attente igitur perpendant atque diligenter observent monita, omni sapientia ac pietate referta, quae ipsis in Rituali traduntur.

344. Tempus propincae mortis, misericordiae atque indulgentiae tempus habendum est: ad luendas igitur,

vel saltem imminuendas poenas in Purgatorio sustinendas, recurrendum est ad indulgentias, praesertim cum aegroti sint in articulo mortis constituti. Et quia ex speciali indulto parochi apud nos eorumque vicarii, delegatam habent facultatem impertiendi Apostolicam Benedictionem in articulo mortis, numquam omittant hanc indulgentiam impertire infirmis morti proximis, servato ritu praescripto.

345. Parochus infirmum hortetur et excitet ut, dum mente viget, actus fidei, spei, charitatis aliarumque virtutum eliciat; ut ex corde omnibus parcat qui sibi fuerint inimici; ut ab iis veniam postulet, quos aliquando offendit; ut quem patitur morbum in poenitentiam peccatorum patienter sufferat; utque eo quo potest modo saltem ex corde precetur. Imminente iam morte, admonito infirmo de suscipienda absolute, illum frequenter absolvat, et ea omnia faciat, et preces recitet, quas pia mater Ecclesia instituit, et tam in Rituali quam in Breviario inveniuntur sub titulo: *Ordo commendationis animae.*

346. Infirmis autem, qui dum sana mente et integris essent sensibus Extremam Unctionem petierint, seu verisimiliter petiissent, aut dederint signa contritionis, etiamsi deinde loquelam amiserint vel amentes effecti sint, vel delirent, aut non sentiant, nihilominus praebeatur. Aliis vero etiam peccatoribus quibuscumque, de quorum dispositione seu capacitate dubitari possit, Extrema Unctio sub conditione conferatur; sed si infirmus, dum phrenesi aut amentia laborat, verisimiliter posset quidquam facere contra reverentiam sacramenti, non inungatur, nisi periculum tollatur omnino. Certo impenitentibus et eis qui in manifesto peccato mortali moriuntur, et nondum baptizatis, penitus denegetur.